



Indre Fosen kommune

Ungdomstrinnstruktur

**Utredning av ungdomstrinnstrukturen i
Indre Fosen kommune**

På høring. Frist 18. mars



Innhold

1	Innledning	4
1.1	Fellesnemndas vedtak om utredningsarbeidet	4
1.2	Styringsgruppas arbeid med utredningen	4
1.2.1	Valg av alternativer som skal utredes	4
1.2.2	Antall alternativ reduseres	4
1.2.3	Tidsplanen skal holdes	5
1.2.4	Møter med berørte parter	5
1.2.5	Høring	5
1.2.6	Vedtak	5
2	Presentasjon av de ulike alternativene	6
2.1	Alternativ a: Dagens struktur	6
2.2	Alternativ b: Testmann + Vanvikan på Testmann, Stadsbygd + Åsly på Åsly	6
2.3	Alternativ c1, Vanvikan + Stadsbygd i Vanvikan	7
2.4	Alternativ c2, Vanvikan + Stadsbygd på Stadsbygd	7
2.5	Alternativ d: Vanvikan + Stadsbygd + Åsly på Åsly	8
2.5.1	Mulighetsstudie Åsly	8
3	Utbyggingskostnader	10
3.1	Ny gymnastikksal i Vanvikan	11
4	Skoleskyssbehov ved de ulike alternativene	12
5	Ressurser til drift	14
5.1	Hvordan skal ungdomsskolene organiseres?	14
5.1.1	Justerte skolekretsgrenser	15
5.1.2	Behov for pedagogiske ressurser	15
5.1.3	Behov for administrative ressurser	17
5.1.4	Rådgiverressurs (ungdomstrinn)	18
5.1.5	Rektorressurs	18
5.2	Sammendrag årlige driftsutgifter til skyss, skoleadministrasjon og nedbetaling av lån	18
6	Kvalitet i tilbudet	19
6.1	Rekruttering og fagmiljø for ansatte	19
6.2	Elevenes sosiale miljø	20
6.2.1	Minoritetsspråklige elever	20
6.2.2	Små eller store skoler	20
6.3	Elevenes faglige miljø og valgmuligheter	21
6.3.1	Fremmedspråk og arbeidslivsfag	22

6.3.2	Litt mer om arbeidslivsfaget	22
6.3.3	Valgfag	23
6.4	Profesjonalisering og tilgjengelighet i tjenestetilbudet	24
7	Konklusjon	25
7.1	Prosjektgruppas foreløpige anbefaling	25
7.2	Oppvekstutvalgets foreløpige anbefaling	26
8	Vedlegg	27
8.1	Kostnadsberegninger alternativ a, c1 og c2.	27
8.2	Kostnadsberegning alternativ d	28



1 Innledning

Oppvekstutvalget i Indre Fosen ba i møte 31. august 2017 rådmannen om å sette i gang et arbeid for å utrede framtidig skolestruktur i Indre Fosen kommune.

1.1 Fellesnemndas vedtak om utredningsarbeidet

Fellesnemnda i Indre Fosen fattet i møte 5. oktober 2017 slikt vedtak i sak 61/2017:

Det settes i gang et utredningsarbeid om framtidig skolestruktur i Indre Fosen kommune.

Utredningsarbeidet skal ha fokus på både kvalitet og økonomi.

1. Følgende tema skal utredes:
 - a. Ungdomstrinnstrukturen i Indre Fosen kommune.
 - b. Ev. justering av skolekretsgrensene i Indre Fosen kommune. Styringsgruppa får mandat til å spesifisere oppdraget til administrasjonen.
2. Følgende styringsmodell velges til dette arbeidet:
 - a. Oppvekstutvalget er styringsgruppe for utredningsarbeidet.
 - b. Det oppnevnes ei referansegruppe med representasjon fra berørte parter. Ungdomsrådet skal være representert i denne gruppa.
 - c. Det utpekes en prosjektleder for utredningsarbeidet. Administrasjonen kan oppnevne ei prosjektgruppe som støtter prosjektleder i det daglige arbeidet med utredningen.
 - d. Det skal sikres god involvering av elever og foreldre gjennom hele prosessen.
3. Arbeidet med utredningen avsluttes innen 01.02.2018 og utredningen legges ut på høring sammen med forslag til lokal forskrift om skolekretsgrenser i Indre Fosen kommune i minst seks uker, med frist 23.03.2018 (fredag før påske).
4. Vedtak om framtidig skolestruktur fattes i kommunestyret innen utgangen av april 2018.

1.2 Styringsgruppas arbeid med utredningen

1.2.1 Valg av alternativer som skal utredes

I møte 24. oktober 2017 fattet oppvekstutvalget vedtak om at følgende alternativer skal utredes:

- **Alternativ a:** Beholde dagens struktur med ungdomstrinn ved alle fem skoler. Indre Fosen kommune fortsetter da med **fem** grunnskoler med ungdomstrinn.
- **Alternativ b:** Slå sammen Testmann Minne og Vanvikan til én ungdomsskole, og Stadsbygd og Åsly til én ungdomsskole. Mælan skole røres ikke. Indre Fosen kommune vil da få **tre** grunnskoler med ungdomstrinn.
- **Alternativ c:** Slå sammen Vanvikan og Stadsbygd til én ungdomsskole, og la resten være urørt. Indre Fosen kommune vil da få **fire** grunnskoler med ungdomstrinn.
- **Alternativ d:** Slå sammen Vanvikan, Stadsbygd og Åsly til én ungdomsskole, og la Testmann Minne og Mælan være urørt. Indre Fosen kommune får da **tre** grunnskoler med ungdomstrinn

Utvalget ønsket at det legges mest arbeid i alternativene a, c og d.

1.2.2 Antall alternativ reduseres

I oppvekstutvalgets møte 16. november vedtok utvalget følgende:

- Utvalget ønsker å engasjere Eggen Arkitekter AS til å gjennomføre en mulighetsstudie/skisseprosjekt og kostnadsberegning av alternativ d: å samle ungdomstrinnselevne fra Vanvikan, Stadsbygd og Åsly på Åsly skole.
- Utvalget ønsker ikke å legge ned ressurser i en mulighetsstudie av alternativ b: å samle ungdomstrinnselevne fra Vanvikan og Testmann Minne på én skole og ungdomstrinnselevne fra Åsly og Stadsbygd på én skole.
- Kostnadsberegning av alternativene a og c utføres med erfaringstall og tabellberegninger basert på elevtall og kvadratmeterpriser.

1.2.3 Tidsplanen skal holdes

Da oppvekstutvalget møttes 16. november, var man nettopp blitt klar over at Fellesnemnda for Trøndelag trolig ville utsette behandlingen av spørsmålet om lokalisering av videregående skole i Vanvikan til våren 2018. Oppvekstutvalget vedtok at dette ikke skulle føre til forsinkelser i utredningsarbeidet om ungdomstrinnstrukturen i Indre Fosen kommune. Kommunestyrets vedtak er at det skal tas endelig stilling til ungdomstrinnstruktur innen utgangen av april 2018. Dette er av hensyn til framdriften i utbygging av Stadsbygd skole. Det har gått ut melding til de fem entreprenørene som er prekvalifisert til bygging av Stadsbygd skole, om at prosessen er lagt på is til det er fattet endelig vedtak om ungdomstrinnstruktur i Indre Fosen kommune i løpet av april 2018. Denne prosessen bør ikke bli ytterligere forsinket.

1.2.4 Møter med berørte parter

I møte 20. desember 2017 vedtok Oppvekstutvalget i Indre Fosen at prosjektledelsen – i stedet for å etablere en referansegruppe – skal avholde egne møter i første halvdel av januar 2018 med

- Utdanningsforbundet i Indre Fosen
- Samarbeidsutvalgene ved hver av de involverte skolene (Vanvikan, Stadsbygd og Åsly)
- Indre Fosen ungdomsråd

Dette vil sikre en mye tettere dialog med de berørte partene, enn om de skulle stille med en representant i ei referansegruppe. Samarbeidsutvalget (SU) er skolenes øverste rådgivende organ og her er alle partene i skolen representert: elever, foreldre, undervisningspersonalet, andre tilsatte og to representanter fra kommunen, hvor rektor skal være den ene, og den andre er oppnevnt av oppvekstutvalget. Samarbeidsutvalgene har rett til å uttale seg om alle saker som angår skolen.

I løpet av høringen vil det også bli avholdt eget møte med tillitsvalgte fra Delta og Fagforbundet.

1.2.5 Høring

I Oppvekstutvalgets møte 1. februar 2018 vedtok utvalget å sende utredningen om ungdomstrinnstrukturen – med prosjektgruppas og styringsgruppas foreløpige anbefaling – ut på høring sammen med forslag til Forskrift om skolekretsgrenser i Indre Fosen kommune, bearbeidet i tråd med styringsgruppas anbefaling i utredningsdokumentet.

Det kreves minst seks ukers høring før endring av lokale forskrifter. For å få tilstrekkelig tid til å bearbeide høringsuttalelsene før sluttbehandlingen i Oppvekstutvalget og Kommunestyret, ble det vedtatt å legge dokumentene ut på høring i perioden 5. februar – 18. mars 2018.

1.2.6 Vedtak

Oppvekstutvalget vil i møte 13. april 2018 fremme sin innstilling til Kommunestyret, som i sin tur fattet endelig vedtak om ungdomstrinnstrukturen og lokal Forskrift om skolekretsgrenser i Indre Fosen kommune i møte 24. april 2018.

2 Presentasjon av de ulike alternativene

2.1 Alternativ a: Dagens struktur

Med alternativ a opprettholdes dagens skolestruktur. Indre Fosen kommune vil med alternativ a få fem grunnskoler med ungdomstrinn.

- **Fevåg/Hasselvika skole.** Skolen opprettholdes som 1-7 skole. Skolen har 42 elever i dag. Skolen er i rimelig god forfatning, selv om det er noen utfordringer med tilgjengeligheten i bygget (manglende universell utforming). Det foreligger ingen planer om store investeringer i Fevåg/Hasselvika skole, og skolen er ikke med videre i dette utredningsarbeidet.
- **Mælan skole.** Skolen er under rehabilitering og nybygging, og arbeidet avsluttes til jul i 2018. Skolen har 84 elever i dag. Av disse går 36 på ungdomstrinnet. Mælan skole inngår ikke i det videre arbeidet i denne utredningen.
- **Stadsbygd skole.** Skolen har 268 elever i dag. Av disse går 88 på ungdomstrinnet. Ny skole er under planlegging på samme tomt som den gamle skolen. Planarbeidet er kommet langt, og fem entreprenører er allerede prekvalifisert for å konkurrere om oppdraget. Prekvalifiseringen gjelder bygging av 1-7 skole, men dersom man ender opp med å vedta alternativ a, er det ingen ting i veien for å utvide oppdraget til å gjelde en 1-10 skole, uten å måtte kjøre en ny runde med prekvalifisering. Skolen ligger i umiddelbar nærhet av svømmehall og ny idrettshall.
- **Testmann Minne skole.** Skolen har 300 elever i dag. Av disse går 101 på ungdomstrinnet. Den langsiktige planen er å flytte skolen over i lokalene til Leksvik videregående skole, når det blir etablert en ny videregående skole for Indre Fosen i Vanvikan. Det må påregnes renovering av videregående skoles lokaler og noe påbygg for å få plass til 300 elever. Den nye plasseringen er i umiddelbar nærhet av Leksvikhallen og den nye flerbrukshallen med svømmebasseng.
- **Vanvikan skole.** Skolen har 163 elever i dag. Av disse går 44 på ungdomstrinnet. Det planlegges å bygge ny skole i Vanvikan. Dersom videregående skole overtar grunnskoletomta, må det finnes ny tomt til Vanvikan skole. Det kan bli nødvendig å bygge ny gymsal, dersom skolen ikke plasseres i umiddelbar nærhet av Vanvikanhallen. Det er ingen svømmehall i Vanvikan.
- **Åsly skole.** Skolen har 394 elever i dag. Av disse går 141 på ungdomstrinnet. Åsly skole er ungdomsskole for elevene fra Åsly, Fevåg/Hasselvika og de elevene fra Skaugdalen Montessoriskole som har Åsly som sin nærskole. Åsly skole sto ferdig i mai 2016. Skolen har plass til inntil 600 elever, med 60 elever per klassetrinn. Den ble planlagt med tanke på at barneskoleelevene fra Skaugdalen og Fevåg/Hasselvika skulle ha plass ved skolen. Det vil ikke bli gjort endringer i Åsly skole ved valg av alternativ a. Skolen ligger i umiddelbar nærhet av Rissahallen og den nye basishallen. Det er ingen svømmehall i Rissa sentrum.

2.2 Alternativ b: Testmann + Vanvikan på Testmann, Stadsbygd + Åsly på Åsly

Dette alternativet innebærer å samle ungdomstrinnselevene fra Testmann Minne og Vanvikan på én ungdomsskole (i Leksvik), og ungdomstrinnselevene fra Stadsbygd og Åsly på én ungdomsskole (på Åsly). Indre Fosen kommune vil med alternativ b få tre grunnskoler med ungdomstrinn. Alternativ b får følgende konsekvenser:

- **Stadsbygd skole.** Det bygges ny 1-7 skole, på samme tomt som den gamle skolen. Med dagens elevtall vil skolen ha 180 elever. Skolen ligger i umiddelbar nærhet av svømmehall og ny idrettshall.
- **Testmann Minne skole.** Skolen utvides for å gi plass til ungdomstrinnselevene fra Vanvikan. Skolen vil få kull på 45-55 elever på hvert klassetrinn på ungdomsskolen. Med dagens elevtall vil skolen ha 344 elever fra første til tiende trinn. Den langsiktige planen er å flytte skolen over i lokalene til Leksvik videregående skole, etter at det er etablert en ny videregående skole i Vanvikan. Det må påregnes renovering av videregående skoles lokaler og et påbygg for å få plass til alle elevene. Den nye plasseringen for Testmann Minne skole er i umiddelbar nærhet av Leksvikhallen og den nye flerbrukshallen.
- **Vanvikan skole.** Det bygges ny 1-7 skole. Med dagens elevtall vil skolen ha 119 elever. Dersom videregående skole overtar grunnskoletomta, må det finnes ny tomt til Vanvikan skole. Det kan bli nødvendig å bygge ny gymsal, dersom skolen ikke plasseres i umiddelbar nærhet av Vanvikanhallen. Det er ingen svømmehall i nærheten av skolen.
- **Åsly skole.** Skolen utvides for å gi plass til ungdomstrinnselevene fra Stadsbygd. Skolen vil få kull på rundt 75-80 elever per klassetrinn på ungdomsskolen. Med dagens elevtall vil skolen ha 482 elever fra første til tiende trinn. Skolen ligger i umiddelbar nærhet av Rissahallen og den nye basishallen. Dersom det vedtas å plassere videregående skole i Vanvikan, blir det god kapasitet til kroppsøving for alle elever i eksisterende idrettsbygg. Det er ingen svømmehall i nærheten av skolen.

Oppvekstutvalget har valgt å ikke kostnadsberegne de ulike punktene i alternativ b, da dette etter utvalgets oppfatning er det minst aktuelle alternativet. Det skyldes blant annet at det er lang avstand mellom Vanvikan og Leksvik (30 km). Alternativ b er ikke ytterligere behandlet i denne utredningen. Ungdomsrådet sa i vårt møte med dem 17. januar 2018 at de anser alternativ b som et meget aktuelt alternativ, som de gjerne hadde ønsket at man hadde utredet videre. Dette får ev. komme som en bestilling fra styringsgruppa ved en senere anledning.

2.3 Alternativ c1, Vanvikan + Stadsbygd i Vanvikan

Alternativ c1 innebærer å samle ungdomstrinnselevene fra Vanvikan og Stadsbygd på én ungdomsskole og plassere dette ungdomstrinnet i Vanvikan. De andre skolene berøres ikke av dette alternativet. Indre Fosen kommune vil med dette valget få fire grunnskoler med ungdomstrinn. Alternativ c1 får følgende konsekvenser utover de som allerede er beskrevet over:

- **Stadsbygd skole.** Det bygges ny 1-7 skole, på samme tomt som den gamle skolen. Med dagens elevtall vil skolen ha 180 elever.
- **Vanvikan skole.** Det bygges ny 1-10 skole. Skolen vil få kull på rundt 45 elever på hvert klassetrinn på ungdomsskolen. Med dagens elevtall vil skolen ha 251 elever fra første til tiende trinn.

2.4 Alternativ c2, Vanvikan + Stadsbygd på Stadsbygd

Alternativ c2 innebærer å samle ungdomstrinnselevene fra Vanvikan og Stadsbygd på én ungdomsskole og plassere dette ungdomstrinnet på Stadsbygd. De andre skolene berøres ikke av dette alternativet. Indre Fosen kommune vil med dette valget få fire grunnskoler med ungdomstrinn. Alternativ c2 får følgende konsekvenser utover de som allerede er beskrevet over:

- **Stadsbygd skole.** Det bygges ny 1-10 skole på samme tomt som den gamle skolen. Skolen vil få kull på rundt 45 elever per klassetrinn på ungdomsskolen. Med dagens elevtall vil skolen ha 312 elever fra første til tiende trinn.
- **Vanvikan skole.** Det bygges ny 1-7 skole. Med dagens elevtall vil skolen ha 119 elever.

Dersom videregående skole plasseres i Vanvikan, vil det med dette alternativet ikke være noen skole med ungdomstrinn i samme bygd som videregående skole.

2.5 Alternativ d: Vanvikan + Stadsbygd + Åsly på Åsly

Alternativ d innebærer at Åsly skole blir ungdomsskole for alle elever fra Fevåg/Hasselvika, Stadsbygd, Vanvikan og Åsly skolekretser, inkl. de elevene fra Skaugdalen Montessoriskole som har disse skolekretsene som sine nærscolekretser. Indre Fosen kommune vil med dette valget få tre grunnskoler med ungdomstrinn. Alternativ d får følgende konsekvenser utover de som allerede er beskrevet over:

- **Stadsbygd skole.** Det bygges ny 1-7 skole, på samme tomt som den gamle skolen. Med dagens elevtall vil skolen ha 180 elever.
- **Vanvikan skole.** Det bygges ny 1-7 skole. Med dagens elevtall vil skolen ha 119 elever.
- **Åsly skole.** Skolen utvides for å gi plass til ungdomstrinnselevne fra Stadsbygd og Vanvikan. Skolen vil få kull på ca. 90 elever per klassetrinn på ungdomsskolen. Med dagens elevtall vil skolen ha 526 elever fra første til tiende trinn.

Dersom videregående skole plasseres i Vanvikan, vil det ikke være noen skole med ungdomstrinn i samme bygd som videregående skole.

2.5.1 Mulighetsstudie Åsly

Siden alternativ d forutsetter ombygging av en eksisterende og helt ny skole, vedtok Oppvekstutvalget å engasjere Eggen Arkitekter AS til å foreta en mulighetsstudie med alternative skisser for utvidelse av Åsly skole. Skissene er basert på at skolens kapasitet skal økes med 50 ungdomsskoleelever per årstrinn.

Åsly skole ble oppført med et udisponert areal i sokkeletasjen på ca. 500 m². Dette arealet skal utnyttes ved økning av elevtallet. Skolen er planlagt med et «hjerte» bestående av bibliotek, kantine, aula/musikk/kulturskole og auditorium. Dette ønsker man å bevare.

Økning av antall elever og lærere krever:

- Nye undervisningsarealer for 150 elever som kan oppdeles i 6 enheter, med tilhørende elevgarderober, grupperom og fellesarealer.
- Nye lærerarbeidsplasser for ca. 20 lærere med tilhørende møterom, printerrom, mm.

Ved økning av antall elever på ungdomstrinnet vil skolens arealer bli presset når det gjelder:

- **Bespisning i kantine**
Forslag til løsning: Kantinas kapasitet økes ved å bygge dekke over det høye rommet mellom aula og musikkrommet (35 m²) og videre gi tilgang til det som er personalrom i dag (71 m²).
- **Spesialrom til natur- og miljøundervisning, men også musikkrom og formingsrom**
Forslag til løsning: Spesialromskapasiteten økes med et ekstra undervisningsrom for bl. a. natur- og miljøundervisning.

- **Personalrom**

Forslag til løsning: Personalrommet flyttes til arealet der ungdomsskolelærerne har hatt sine kontorplasser. Dette blir i nærheten av barnetrinnslærernes kontorplasser. Ungdomstrinnslærerne får sine kontorplasser i andre etasje i ungdomstrinnsfløyen.

- **Utearealer**

Forslag til løsning: Åsly skole har gode utearealer og ligger ved et større idrettsanlegg som kan benyttes av elevene på dagtid. Utomhusanlegget er planlagt med utesoner med aktiviteter tilhørende de tre hovedalderstrinnene.

Eggen Arkitekter utarbeidet tre skisseforslag, A, B og C, som er utført i henholdsvis én, to og tre etasjer. Skisseforslag C er det mest interessante forslaget. Denne skissen viser et påbygg i tre etasjer, som vil oppfattes som en helt naturlig forlengelse av det eksisterende bygget. Dette alternativet setter det minste fotavtrykket. Ungdomstrinnet fordeles over første og andre etasje i den fløyen av skolen som går nedover mot Rissa sentrum. Elevgarderober og grupperom plasseres i nærheten av klasserommene. Spesialrom for naturfag og kunst- og håndverk flyttes ned i sokkeetasjen. Det etableres en ny trappeforbindelse mellom alle etasjer, men ikke ny heis.



3 Utbyggingskostnader

Sivilarkitekt Jan Vidar Monsen i Arkitektene VIS-Å-VIS AS har beregnet utbyggingskostnadene knyttet til de ulike alternativene a, c1 og c2. Monsen er allerede engasjert av kommunen som faglig rådgiver for planleggingen av nye Stadsbygd skole, og har lang og bred erfaring med prosjektering, tegning og kostnadsberegning av skolebygg. Følgende alternativer er kostnadsberegnet basert på erfaringstall per m²:

- Ny skole i Vanvikan for dagens elevtall på 1.-7 trinn (119 elever)
- Ny skole i Vanvikan for dagens elevtall på 1.-10. trinn (163 elever)
- Ny skole i Vanvikan for dagens elevtall på 1.-10. trinn + 8.-10. trinn fra Stadsbygd (251 elever)
- Ny skole på Stadsbygd for dagens elevtall 1.-7. trinn (180 elever)
- Ny skole på Stadsbygd for dagens elevtall 1.-10. trinn (268 elever)
- Ny skole på Stadsbygd for dagens elevtall på 1.-10. trinn + 8.-10. trinn fra Vanvikan (312 elever)

Eggen Arkitekter AS v/sivilarkitektene Vebjørn Ekseth og Iver Corneil har laget mulighetsstudien og kostnadsberegningen for Åsly skole ved valg av alternativ d. Eggen tegnet Åsly skole for noen få år siden og kjenner skolen ut og inn.

Alle beregningene er utført uten tanke på kroppsøvingsarealer. Det forutsettes at det er tilstrekkelige kroppsøvingsarealer i idrettshallene i alle de aktuelle bygdene for de ulike alternativene.

Resultatene av beregningene framkommer av tabellen nedenfor. Prisene er uten mva og løst inventar, men inkludert utomhusarbeid, prosjektering og administrasjon mm. Det er valgt passivhus-standard i alle beregninger. Kvadratmeterprisen for nybygg er satt til 30 000 kr. For nærmere spesifikasjoner, se vedlegg i kapittel 9.1 og 9.2.

Alternativ	Antall elever	Kostnad nybygg	Utbyggingskostnad, mill. kr.			
			a	c1	c2	d
1-7 Vanvikan	119	69,0			69,0	69,0
1-10 Vanvikan	163	87,7	97,5*			
1-10 Vanvikan + 8-10 Stadsbygd i Vanvikan	251	119,5		129,3*		
1-7 Stadsbygd	180	82,0		82,0		82,0
1-10 Stadsbygd	268	133,1	133,1			
1-10 Stadsbygd + 8-10 Vanvikan på Stadsbygd	312	148,5			148,5	
8-10 Stadsbygd + 8-10 Vanvikan på Åsly	526	52,1				52,1
Sum utbyggingskostnad, mill. kr.			230,6	211,3	217,5	203,1

* Dersom nye Vanvikan skole må bygges på en annen tomt enn den dagens skole ligger på, vil det påløpe kostnader utover de som går fram av denne tabellen. I beregningene ligger det ikke inne utgifter til kjøp av tomt. En annen plassering vil sannsynligvis også medføre kostnader til ny gymsal i Vanvikan. Utgifter til tomt kjøp og ny gymsal til den nye grunnskolen vil komme, uansett hvilket av de foreslåtte alternativene som velges. Dersom alternativ a eller c1 blir valgt, vil det trolig være behov for en dobbel gymsal i Vanvikan. Merutgiften mellom vanlig gymsal og dobbel gymsal (9,8

mill. kr., se tabellen under) er derfor lagt inn i regnestykket som viser investeringsbehov ved disse to alternativene.

I samtalen med Samarbeidsutvalget ved Vanvikan skole kom det fram at lærerne på de laveste trinnene savner en gymsal. De opplever at Vanvikanhallen er for stor for de yngste elevene.

3.1 Ny gymnastikksal i Vanvikan

Arkitektene VIS-A-VIS har gitt oss følgende tall for ulike typer gymsal/hall som kan bygges i tilknytning til en skole i Vanvikan. Gymsalens/hallens størrelse vil avhenge av hvor mange elever som kommer til å gå på Vanvikan skole.

I beregninger av pris har vi brukt 28 000 kr per m² for gymnastikksal og 26 000 kr per m² for hall.

Type sal	Størrelse	Gard./ dusjer	Andre rom	Tak-høyde	Totalt areal	Pris mill. kr.
Vanlig gymsal	10*20 m	2	Apparatrom, lager etc.	5,0 m	450 m ²	12,6
Dobbel gymsal	20*20 m	4	Dommer/instruktør-garderobe, apparatrom, lager etc.	5,0 m	800 m ²	22,4
Volleyballhall	16*24 m	6	Dommer/instruktør-garderobe, apparatrom, lager etc.	7,0 m	900 m ²	23,4
Flerbrukshall	25*45 m	8	Dommer/instruktør-garderobe, styrketreningsrom, apparatrom, lager etc.	7,0 m	1 800 m ²	46,8

Kommentar:

Volleyballhall og flerbrukshall gir mulighet for tippemidler.

Dersom alternativ a eller c1 blir valgt, med ungdomstrinn ved skolen i Vanvikan, vil det trolig være behov for en dobbel gymsal i Vanvikan. Merutgiften mellom vanlig og dobbel gymsal (9,8 mill. kr.) er derfor lagt inn i regnestykket som viser investeringsbehov ved de ulike alternativene.



4 Skoleskyssbehov ved de ulike alternativene

Den totale kostnaden for grunnskoleskyss i 2017 var på totalt kr 5 863 267 for Leksvik og Rissa kommuner. Leksvik kommune hadde sine avtaler med Fylkesbilene i Nord-Trøndelag, mens Rissa kommune hadde avtaler med AtB.

Fra og med 1. januar 2018 overtok AtB ansvaret for skoleskyssen for hele Trøndelag fylke. Det ble samtidig vedtatt nye takstsoner for kollektivtilbudet i fylket. Dette omfatter imidlertid ikke grunnskoleskyssen. Her må vi forholde oss til egne takster. Dette er en fast takst inntil 4 km, og så betaler vi per km etter det. Allikevel vil det gamle takstsystemet og det ny gi omtrent de samme utgiftene for vår kommune.

Antallet skysselever kan variere fra år til år ved de forskjellige skolene. Tallene for kostnad som vi har brukt i denne utredningen er gjennomsnittlig kostnad per skysselev i Rissa kommune i 2017 på kr. 9 135 per elev. Vi tar forbehold om eventuelle endringer i takst som måtte komme i forbindelse med omleggingen av kollektivtilbudet i nye Trøndelag fylke.

Når det gjelder eventuelle endringer av skolekretsgrensene, vil ikke dette påvirke skyssbehovet totalt i særlig grad. Eventuelle endringer vil komme i utkanten av allerede eksisterende grenser. Dermed vil de elevene som påvirkes av dette uansett ha behov for skoleskyss til en eventuell ny nærscole.

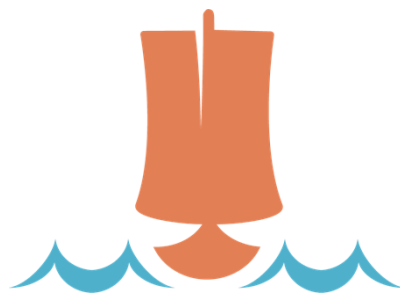
Alternativ	Antall elever	Antall skysselever	Skysskostnad, kr per år			
			a	c1	c2	d
Vanvikan 1-7	119	37	338 000	338 000	338 000	338 000
Vanvikan 8-10	44	17	155 000			
Stadsbygd 1-7	180	104	950 000	950 000	950 000	950 000
Stadsbygd 8-10	88	28	256 000			
Åsly 1-7	253	151	1 379 000	1 379 000	1 379 000	1 379 000
Åsly 8-10	141	89	813 000	813 000	813 000	
Vanvikan + Stadsbygd 8.-10 (i Vanvikan)	132	105		959 000		
Vanvikan + Stadsbygd 8-10 (på Stadsbygd)	132	72			659 000	
Vanvikan + Stadsbygd + Åsly (i Rissa)	273	221				2 019 000
Andel skysselever på ungdomstrinnet			49 %	71 %	59 %	81 %
Sum skysskostnader, kr per år			3 891 000	4 439 000	4 139 000	4 686 000

Det er ikke overraskende at alternativ d – å flytte alle ungdomstrinnselever fra Vanvikan og Stadsbygd til Åsly – gir den høyeste årlige driftsutgiften til skoleskyss. Ved å sentralisere ungdomsskolen, vil andelen elever som blir avhengige av skoleskyss, bli høyere enn det vi har i dag. Prosentandelen varierer mellom 49 prosent i alternativ a (dagens situasjon) og 81 prosent i alternativ d (alle ungdomsskoleelevene fra Vanvikan, Stadsbygd og Åsly samles på Åsly).

Vi kan derfor ikke se på dette separat, men se det i sammenheng med alle de andre variablene i utredningen.

I møtene med Utdanningsforbundet og samarbeidsutvalgene ved Stadsbygd og Vanvikan skole uttrykkes det bekymring for at elevenes livskvalitet blir redusert når en større andel elever vil være avhengige av buss for å komme til ungdomsskolen. Det vil gå med mye tid for å komme seg til og fra skolen. Og selv om avstandene ikke er spesielt store, verken mellom Stadsbygd og Vanvikan, eller mellom disse to bygdene og Åsly, er man redd for at det vil gå mye tid på transporten, siden bussene må kjøre omveier, for å få med seg alle elevene.

Vi har i denne utredningen ikke gått inn på hvilke nye bussruter som må eller kan etableres ved de ulike alternativene. Men vi regner med at det er såpass mange elever som skal transporteres ved de ulike alternativene, at det vil kunne settes opp direkteruter på flere av strekningene. En justering av krets grensene mellom Vanvikan og Leksvik ved valg av alternativ c2 og d kan føre til redusert reiseavstand og reisetid for et mindre antall elever.



5 Ressurser til drift

5.1 Hvordan skal ungdomsskolene organiseres?

Skoleeier har stor frihet til fordele elevene i klasser/grupper på bakgrunn av behovene ved den enkelte skole.

Hva som vil være tillatt og tilrådelig i det enkelte tilfelle, må bedømmes ut fra en forsvarlig skjønnsmessig avveining. I denne sammenheng bør man bl.a. vurdere hva som faglig og sosialt vil være det beste for den enkelte elev. Hensynet til inkluderende opplæring må tillegges stor vekt.

Samtidig må man vurdere både formålet bak lovens hovedregel (om å sikre et arbeidsfellesskap mellom alle elever uavhengig av hva som ellers skiller) og de særlige behov som gjør seg gjeldende i det enkelte tilfelle.

Det er presisert i loven at inndelingen av elever i grupper til vanlig **ikke** skal skje etter

- faglig nivå
- kjønn
- etnisk opprinnelse

Loven bruker uttrykket «til vanlig». Unntaksvis kan slike kriterier brukes helt eller delvis, men det er viktig at skoleeier kan vise til tungtveiende grunner til at en slik inndeling er ønskelig ut fra elevenes behov.

Organiseringen i klasser eller basisgrupper uten faste begrensninger er en alternativ organisasjonsform, og kan i det konkrete tilfelle innebære både flere og færre antall elever i gruppene enn det som følger av tidligere regler om klassesdelingstall. Det er imidlertid en vesentlig begrensning som innebærer at gruppen ikke må være større enn hva som er

- pedagogisk forsvarlig
- sikkerhetsmessig forsvarlig

Hva som er **pedagogisk forsvarlig** i den konkrete opplæringssituasjonen må vurderes skjønnsmessig. Det vil for eksempel kunne avhenge av elevsammensetning, der det er lagt vekt på både individuelle og kollektive egenskaper og aldersblanding. Videre vil forutsetningene til og antall pedagoger ha betydning. Temaet det skal gis opplæring i, hva slags arbeidsform som blir benyttet og de fysiske rammebetingelsene vil også ha betydning.

Hva som konkret ligger i begrepet **sikkerhetsmessig forsvarlig** er på tilsvarende måte noe som må vurderes skjønnsmessig. Det avgjørende er om den enkelte lærer, som er ansvarlig for gruppen, kan ivareta tilsynsoppgaven på en tilfredsstillende måte.

Det legges som sagt få føringer fra statlig hold i forhold til hvor mye som skal tildeles skolene av forskjellige ressurser. Mye er overlatt til skoleeier. Føringer legges stort sett i særavtaler mellom stat og hovedorganisasjonene og skoleeier og de lokale interesseorganisasjonene. De føringer som ligger til grunn i denne rapporten er:

Opplæringslova § 9

Kvar skole skal ha ei forsvarleg fagleg, pedagogisk og administrativ leiing.

Opplæringa i skolen skal leiast av rektorar. Rektorane skal halde seg fortrulege med den daglege verksemda i skolane og arbeide for å vidareutvikle verksemda. Den som skal tilsetjast

som rektor, må ha pedagogisk kompetanse og nødvendige leiareigenskapar. Rektorar kan tilsetjast på åremål.

Særavtale for undervisningspersonale per 07.01.2015

- *Barnetrinnet*
 - *Tidsressurspott for byrdefullt arbeide skal utgjøre 2 årsressurstimer/elev**
 - *Kontaktlærer skal ha redusert undervisningsplikt med 28,5 årsressurstimer*
- *Ungdomstrinnet*
 - *Tidsressurs til oppgaver ut over undervisning i ungdomsskolen skal utgjøre minimum 57 årsressurstimer per gruppe (maksimum 30 elever per gruppe). Denne ressursen skal brukes til spes.ped.koordinator, rådgiver/sosialpedagog, kontaktlærer elevråd og eventuelle andre funksjoner som skolen disponerer.*
 - *Av dette skal rådgivertjenesten utgjøre minimum 28,5 årsressurstimer per påbegynte 25 elever + 5% av lærerens årsverk.*
 - *Tidsressurspott for byrdefullt arbeide skal utgjøre 2 årsressurstimer/elev*
 - *Kontaktlærer skal ha en redusert undervisningsplikt på 28,5 årsressurstimer*

I denne utredningen har vi tatt utgangspunkt i behovet for grunnressurser. Dette vil si pedagogiske og administrative ressurser som er lovpålagte, og som er et minimum for å drive en skole. Vi har valgt å ikke ta med f.eks. ressurser til merkantile stillinger eller assistent-/fag-arbeiderstillinger ved skolene, da dette ikke er lovpålagte oppgaver. Merkantile ressurser avhenger i tillegg av organiseringen av kommunen for øvrig.

5.1.1 Justerte skolekretsgrenser

I denne utredningen, har vi valgt å ta med en eventuell skolekretsgrensejustering mellom Vanvikan skole og Testmann Minne skole. Om ungdomsskolen blir flyttet fra Vanvikan til Stadsbygd eller Åsly, vil dette bety at avstanden mellom ungdomsskolene vil bli betydelig større. Dette betyr at de elevene som bor på strekningen Hoven til Stegavika med stor sannsynlighet vil få Testmann Minne skole som sin nærscole. I og med at dette vil påvirke antallet elever som eventuelt blir flyttet til Åsly eller Stadsbygd, har vi derfor valgt å ta med dette i utregningene.

5.1.2 Behov for pedagogiske ressurser

Tabellen nedenfor viser hvor mange klassegrupper (på inntil 30 elever) vi vil ha på ungdomstrinnet i Indre Fosen kommune innenfor de ulike alternativene:

Alternativ	Antall elever i dag	Antall elever justert grense	Antall klassegrupper*			
			a	c1	c2	d
Vanvikan 8. trinn	15	12	1			
Vanvikan 9. trinn	14	12	1			
Vanvikan 10. trinn	15	13	1			
Stadsbygd 8. trinn	29	29	1			
Stadsbygd 9. trinn	34	34	2			
Stadsbygd 10. trinn	25	25	1			
Åsly 8. trinn	48	48	2	2	2	
Åsly 9. trinn	44	44	2	2	2	
Åsly 10. trinn	48	48	2	2	2	
Vanvikan + Stadsbygd 8. trinn (i Vanvikan)	44			2		
Vanvikan + Stadsbygd 9. trinn (i Vanvikan)	48			2		
Vanvikan + Stadsbygd 10. trinn (i Vanvikan)	40			2		
Vanvikan + Stadsbygd 8. trinn (på Stadsbygd)		41			2	
Vanvikan + Stadsbygd 9. trinn (på Stadsbygd)		46			2	
Vanvikan + Stadsbygd 10. trinn (på Stadsbygd)		38			2	
Vanvikan + Stadsbygd + Åsly 8. trinn (i Rissa)		89				3
Vanvikan + Stadsbygd + Åsly 9. trinn (i Rissa)		90				3
Vanvikan + Stadsbygd + Åsly 10. trinn (i Rissa)		86				3
Antall klassegrupper totalt			13	12	12	9

(Elevtallene som er brukt er for skoleåret 2017/2018)

*Gruppedelingstall er satt til 30 i henhold til tidligere vedtatte gruppedelingstall for ungdomstrinnet. Per i dag er det ikke satt noe eksakt tall fra statlig hold. I opplæringsloven § 8-2 står det at klasser eller basisgrupper skal ivareta elevenes behov for sosial tilhørighet. Inndelingen «må ikke være større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg». Hva dette innebærer, er det opp til skoleeier å definere.

En pedagog på ungdomstrinnet har en gjennomsnittlig undervisningsplikt på 16,75 undervisningstimer (å 60 minutter per uke). En klassegruppe skal ha totalt 21,75 undervisningstimer (å 60 minutter) per uke. Dette betyr at vi med en reduksjon fra 13 til 9 klassegrupper har et reduksjonspotensial på 5 årsverk.

I denne tabellen har vi brukt elevtallene for skoleåret 2017/2018, og en gruppedelingsgrense på 30 elever. Det ressursbehovet som da kommer fram, er et absolutt minimum. Om det f. eks. hadde kommet til én ekstra elev på 9. trinn, ville det vært behov for en ekstra gruppe på dette trinnet og dermed i overkant av ett lærerårsverk mer. I mulighetsstudien for et utvidet ungdomsskoletrinn på Åsly, dimensjoneres skolen for 12 klassegrupper på ungdomstrinnet. Dette betyr at det med dagens elevtall ikke er særlig forskjell i behovet for grunnressurser i alternativ c1, c2 og d.

Med en nedgang i elevtallet med f. eks. 5-10 elever per årstrinn samlet for de tre skolene, vil imidlertid alternativ d innebære en klar innsparing av grunnressurser til undervisningen på ungdomstrinnet. Alternativ a, c1 og c2 vil fortsatt kreve 12-13 klassegrupper, mens alternativ d mer og mer kan nærme seg 9 klassegrupper.

5.1.3 Behov for administrative ressurser

I følge særavtale for undervisningspersonell inngått 7. januar 2015 skal det på ungdomstrinnet settes av minimum 57 årstimer (en årsressurstime = en undervisningstime) per gruppe på 30 elever i tidsressurspott til

- spes.ped.koordinator
- rådgiving/sosialpedagogisk veiledning
- kontaktlærer elevråd
- eventuelle andre administrative oppgaver

Alternativ	Antall elever i dag	Antall elever justert grense	Tidsressurspott administrasjon i timer per år (og stillingsprosent)			
			a	c1	c2	d
Vanvikan 8.-10.trinn	44	37	114 (55 %)			
Stadsbygd 8.-10.trinn	88	88	171 (26 %)			
Åsly 8.-10.trinn	140	140	285 (43 %)	285 (43 %)	285 (43 %)	
Vanvikan + Stadsbygd 8.-10.trinn (i Vanvikan)	132			285 (43 %)		
Vanvikan + Stadsbygd 8.-10.trinn (på Stadsbygd)		125			285 (43 %)	
Vanvikan + Stadsbygd + Åsly 8.-10.trinn (i Rissa)		265				513 (78 %)
Tidsressurspott administrasjon totalt			570 (86 %)	570 (86 %)	570 (86 %)	513 (78 %)

Per i dag har skolene satt av følgende administrative ressurser:

Skole	Virksomhetsleder (rektor)	Avdelingsleder (inspektør/trinnleder)	Rådgiver/ sosiallærer	Spes.ped. koordinator	Totalt
Fevåg/Hasselvika	50 %	-	-	-	50 %
Mælan	100 %	44 %	14 %	8 %	166 %
Stadsbygd	100 %	80 %	50 %	40 %	270 %
Testmann	100 %	120 %	30 %	39 %	289 %
Vanvikan	100 %	60 %	17 %	25 %	202 %
Åsly	100 %	150 %	60 %	40 %	350 %
Totalt	550 %	454 %	171 %	152 %	1 327 %

5.1.4 Rådgiverressurs (ungdomstrinn)

Alternativ	Antall elever i dag	Antall elever justert grense	Rådgiverressurs angitt i timer per år* (og stillingsprosent)			
			a	c1	c2	d
Vanvikan 8.-10.trinn	44	37	142 (22 %)			
Stadsbygd 8.-10.trinn	88	88	199 (30 %)			
Åsly 8.-10.trinn	140	140	256 (39 %)	256 (39 %)	256 (39 %)	
Vanvikan + Stadsbygd 8.-10.trinn (i Vanvikan)	132			256 (39 %)		
Vanvikan + Stadsbygd 8.-10.trinn (på Stadsbygd)		125			256 (39 %)	
Vanvikan + Stadsbygd + Åsly 8.-10.trinn (i Rissa)		265				399 (60 %)
Rådgiverressurs totalt			597 (90 %)	512 (77 %)	512 (77 %)	399 (60 %)

* Lovpålagt minimum er regnet ut fra: 28,5 årsressurstimer (å en undervisningstime) per påbegynte gruppe med 25 elever + 5% av et lærerårsverk (1687,5 t), noe som tilsvarer 85 årstimer (å 60 min)

Tabellen viser en reduksjon på 198 årstimer fra alternativ a til alternativ d. Dette tilsvarer en mulig stillingsreduksjon på 30 % av et årsverk.

5.1.5 Rektorressurs

I henhold til opplæringsloven § 9, skal en skole ledes av en rektor. I og med at det i alle alternativene fortsatt vil bli en grunnskole (barneskole eller kombinert barne- og ungdomsskole) i hver av de tre grendene, må det være en rektor ved hver av skolene. Vi har i dette arbeidet regnet med at hver skole etter de ulike alternativene skal ha en rektor i full stilling.

5.2 Sammendrag årlige driftsutgifter til skyss, skoleadministrasjon og nedbetaling av lån

Tabellen nedenfor viser en sammenstilling av de årlige driftsutgiftene, når vi tar pedagogisk grunnressurs, skoleskyss og finansieringskostnader med inn i regnestykket.

Ressurs	Årlige driftsutgifter, mill. kr				
	a	C1	C2	d	d (med 12 grupper)
Pedagogisk grunnressurs	8,5	7,8	7,8	5,9	7,8
Skoleskyss	3,9	4,4	4,1	4,7	4,7
Avskrivning av lån til skolebygg *	13,8	12,7	13,0	12,2	12,2
Årlige driftsutgifter, mill. kr	26,2	24,9	24,9	22,8	24,7

* Med utgangspunkt i utbyggingskostnader beskrevet i kap 5.2. Nedbetalingstid 25 år, rente 2,0 prosent.

Tabellen viser at det ikke er veldig store forskjeller i årlige driftsutgifter mellom de ulike alternativene. Alternativ a med dagens skolestruktur er det dyreste alternativet. Alternativ d vil gi lavest årlige driftsutgifter, selv om forskjellen mellom alternativ d og c1/c2 er marginal når en opererer med 12 klassegrupper på ungdomstrinnet (fire parallelle klasser per årstrinn). Dersom en med alternativ d kan redusere antall klassegrupper fra fire til tre parallelle klasser per årstrinn, slik at vi får totalt 9 klassegrupper på ungdomstrinnet, vil de årlige driftsutgiftene kunne reduseres med om lag 2 mill. kr.

6 Kvalitet i tilbudet

6.1 Rekruttering og fagmiljø for ansatte

Rekruttering til lærerstillinger vil bli en stadig økende utfordring for små kommuner. Har man en desentralisert skolestruktur med små kompetansemiljøer, tyder alle tegn i tiden på at en vil ha svært vanskelig for å rekruttere kvalifiserte lærere til ledige stillinger. Trondheim og kommunene nær byen er sterke konkurrenter til Indre Fosen i et arbeidsmarked som ser ut til å bli vanskeligere med årene. Med de nye reglene om gruppestørrelse ved skolene, vil det åpnes for flere stillinger ved byskolene. Det kan bli et framtidig problem for Indre Fosen. Vanvikan skole spesielt, men også Stadsbygd skole, ligger såpass lett tilgjengelig til for arbeidssøkere fra Trondheim, at de så langt har hatt god rekruttering av lærere som daglig pendler over fjorden. Per i dag er 12 av 30 lærere ved Vanvikan skole dagpendlere med båt over Trondheimsfjorden. Flere av disse har pendlet i mange år fordi de trives så godt, og fordi de opplever reisen over fjorden som lite problematisk.

Det vi trolig bare være i helt særlige tilfeller at en godt kvalifisert lærer vil søke seg til en skole der hun risikerer å være alene om sitt fag. De aller fleste lærere med god kompetanse – og det er dem vi vil ha i Indre Fosen kommune – ønsker å komme til en jobb der de kan utvikle seg hver eneste dag i et arbeidsfellesskap med andre.

Samtalene med samarbeidsutvalgene viser at lærerne ved Stadsbygd og Vanvikan er svært opptatt av å beholde sin skole som 1-10 skole. Den muligheten 1-10 skolene gir for å kunne være kontaktlærer på lavere trinn, men likevel kunne undervise i enkeltfag på ungdomstrinnet – og på den måten få stadig nye faglige utfordringer – verdsettes svært høyt. Det pekes også på den muligheten dette gir til å sørge for helhet og gode overganger mellom trinnene, når man har lærere som jobber på flere ulike trinn. Dette spørsmålet ble også drøftet med Utdanningsforbundet i Indre Fosen. Her ser man også de store ulempene det medfører på en liten skole, der faglærerne må spre seg over flere trinn, og har vanskeligheter med å finne tid til samarbeid med de andre lærerne som har de samme elevene.

Det blir stadig økende kompetansekrav til lærere som skal undervise på ungdomstrinnet. De fagene der det kreves minst 60 studiepoeng (ett års fulltidsstudium) for å undervise, vil trolig øke i antall. Nyutdannede lærere med god kompetanse søker gjerne større fagmiljø der de kan samarbeide med flere lærere innen sitt fagfelt, for å få den daglige støtten de trenger for å bli dyktigere pedagoger. Skolens ressurser til kursvirksomhet/etterutdanning og faglig påfyll er også viktig.

I en del fag er timetallet så lavt at skolen må ha en viss størrelse for å kunne tilby full stilling til lærere med høy kompetanse i faget. Dette gjelder spesielt de praktisk-estetiske fagene kunst & håndverk, mat & helse og musikk, men også til dels naturfag. I andre teoretiske fag vil lærerne oftest ha undervisningskompetanse i flere fag. Hvis en tenker at en skole skal ha to faglærere i f. eks. kunst & håndverk, må en ungdomsskole ha bortimot 120 elever på hvert årstrinn for å gi plass til disse lærerne. Dette gir en ungdomsskole på ca 350 elever. En så stor skole vil i de fleste tilfeller gi et godt fagmiljø også i de andre praktisk-estetiske fagene.

John Hattie's samleverk fra 2009 med resultatene fra over 800 metaanalyser om hva som gir god kvalitet i skolen, brukes ofte som kilde til argumentasjon i norsk skoledebatt. Hattie lister opp hvilke faktorer i skolen som synes viktige for å forklare forskjeller i læringsresultater. Spesielt læreren anses som viktig, faktisk viktigere enn foreldrenes utdanningsbakgrunn. En skole med et sterkt og

trygt fagmiljø, der det fins spesialister innen ulike fagfelt, vil kunne gi elevene en mer spesialisert og praktisk anvendt undervisning. Dette kan gi god motivasjon for læring.

Styringsgruppa for dette utredningsarbeidet mener at rekruttering av faglig dyktige lærere som får arbeide i et rikt og mangfoldig kompetansemiljø, trolig er den viktigste pedagogiske grunnen til at Indre Fosen kommune bør samle ungdomsskoleelevene til større enheter. Det vil øke kommunens mulighet til å få tak i lærere med spesialisert kompetanse som kommer elevene til gode i det pedagogiske arbeidet på skolen. Det vil kunne bidra til å gi elevene økt motivasjon for læring.

6.2 Elevenes sosiale miljø

En skole med få elever på hvert trinn kan ha en viss sårbarhet i forhold til det sosiale samspillet som foregår mellom elevene på samme alderstrinn. I et lite elevmiljø vil det være vanskeligere å finne medelever som man deler interesser med, men også færre voksne å knytte viktige relasjoner til. Et større elevmiljø gir elevene flere valgmuligheter til å få venner og få delta i forskjellige sosiale miljø på skolen.

I møte med Ungdomsrådet og Samarbeidsutvalgene kommer det klare utsagn fra elevene om at elevenes holdning til å komme inn i et større miljø når de begynner på ungdomstrinnet, er langt mer positiv enn det foreldrene og lærerne uttrykker. Elevene treffer hverandre på tvers av dagens skolekretser i ulike sammenhenger, og ser lyst på å skulle gå på skole sammen med elever de f. eks. trener fotball eller spiller teater sammen med. De elevstemmene vi har hørt, uttrykket ikke redsel for å gå på litt større skoler. De ser heller fordelene ved å få flere kamerater.

6.2.1 Minoritetsspråklige elever

En stor skole vil ha bedre muligheter for å ta imot minoritetsspråklige elever i en egen mottaksklasse, og gi elevene den første norskopplæringen der, før de inkluderes helt og fullt i sine klassemiljø. Per i dag er det Åsly skole som har lærere med utdanning i norsk som andrespråk og egen mottaksklasse. Det kreves et visst kompetansemiljø for å få til et godt integrerings- og inkluderingsarbeid på skolene, og det vil være lurt å samle disse ressursene på en av ungdomsskolene – uansett hvilken modell man velger.

6.2.2 Små eller store skoler

Vurderingen av skolestørrelse, og hva som er «stort» og hva som er «lite», varierer sterkt fra land til land og region til region. De fleste nye ungdomsskoler i Trondheim kommune er dimensjonert for 560 elever, med 180 elever på hvert årstrinn. Alternativ d, med ca. 90 elever per årstrinn på Åsly skole, vil gi en ungdomsskole som bare er om lag halvparten så stor som ungdomsskolene i Trondheim. Slik sett blir en skole etter alternativ d ikke noen veldig stor skole.

Statistisk Sentralbyrå (SSB) sin inndeling av den offisielle statistikken etter skolestørrelse gir en pekepinn om hva som vurderes som stort eller lite i Norge.

SSBs [Fakta om utdanning 2017 – nøkkeltall fra 2015](#) viser at 7 prosent av grunnskoleelevene i Norge går på skoler med mindre enn 100 elever. 36 prosent av elevene går på skoler med mellom 100 og 299 elever, mens 57 prosent går på skoler med 300 elever eller mer.

SSBs tall fra 2017 viser samtidig at 30 prosent av grunnskolene i Norge har mindre enn 100 elever, 40 prosent har mellom 100 og 299 elever, og 30 prosent har 300 elever eller mer. Tallene viser altså at det er langt vanligere med skoler under 300 elever i Norge enn med skoler over 300 elever. I internasjonal forstand regnes imidlertid vanligvis skoler opp til 300 elever på barnetrinnet (og 900 på «high schoolnivå») som små skoler, mens man må over 1000, og på høyere klassetrinn

over 1500, for at skolene skal betraktes som store. Sett i lys av SSBs inndeling, vil de ulike alternativene fordele skolene på denne måten:

Alternativ	Antall elever	Skolestørrelse			
		a	c1	c2	d
1-7 Fevåg/Hasselvika	42	<i>liten</i>	<i>liten</i>	<i>liten</i>	<i>liten</i>
1-10 Mælan	84	<i>liten</i>	<i>liten</i>	<i>liten</i>	<i>liten</i>
1-7 Stadsbygd	180		mellomstor		mellomstor
1-10 Stadsbygd	268	mellomstor			
1-10 Stadsbygd + 8-10 Vanvikan på Stadsbygd	312			stor	
1-10 Testmann Minne	300	stor	stor	stor	stor
1-7 Vanvikan	119			mellomstor	mellomstor
1-10 Vanvikan	163	mellomstor			
1-10 Vanvikan + 8-10 Stadsbygd i Vanvikan	251		mellomstor		
1-10 Åsly	394	stor	stor	stor	
8-10 Stadsbygd + 8-10 Vanvikan på Åsly	526				stor

Kommentarer til figuren:

- Alternativ a, c1 og d gir Indre Fosen kommune to store, to mellomstore og to små skoler.
- Alternativ c2 gir Indre Fosen kommune tre store, én mellomstor og to små skoler. Med dette alternativet (c2) vil elevene i Indre Fosen fordele seg slik på små, mellomstore og store skoler:
 - 10 prosent av elevene (126 av 1251) går på en *liten* skole (under 100 elever)
 - 10 prosent av elevene (119 av 1251) går på en mellomstor skole (mellom 100 og 299 elever)
 - 80 prosent av elevene (1006 av 1251) går på en **stor** skole med over 300 elever.

6.3 Elevenes faglige miljø og valgmuligheter

Jo større skolens elevgrunnlag er, jo større er mulighetene for å få til et godt og inspirerende fagmiljø for elevene, og jo flere faglige valgmuligheter vil elevene kunne få. Skoler med store ungdomstrinn vil kunne tilby elevene flere valg innen fremmedspråk/språklig ferdypning/arbeidslivsfag. De vil også kunne tilby en rekke valgfag med stor bredde. Faget utdanningsvalg, som skal forberede elevene på valg av studieretning i videregående skole, vil også kunne styrkes i en større skole som har en relativt stor ressurs til karriereveiledning. Nærhet til videregående skole vil øke elevenes muligheter for å ta studieretningsfag ved den videregående skolen mens de fortsatt går på ungdomsskolen.

6.3.1 Fremmedspråk og arbeidslivsfag

I forskrift til opplæringsloven [§ 1-8](#) heter det elevene på ungdomstrinnet i tillegg til opplæring i engelsk, skal ha opplæring i ett fremmedspråk til, eller ferdypning i engelsk, norsk, samisk, matematikk eller opplæring i arbeidslivsfaget.

Skoleeier **skal** tilby opplæring i fremmedspråk i minst ett av de fire språkene tysk, fransk, spansk eller russisk etter læreplanen i fremmedspråk på nivå I ved hver skole. I tillegg kan det være tilbud om andre språk, også ikke-europeiske, etter samme læreplan. Skoleeier bestemmer hvilke fremmedspråk elevene skal få tilbud om, og hvordan dette skal organiseres.

Skoleeier **skal** tilby opplæring i fordypning i minst ett av fagene norsk, engelsk, samisk eller matematikk ved hver skole. Skoleeier bestemmer hvilken fordypning elevene skal få tilbud om, og hvordan dette skal organiseres. Skoleeierne **kan** i tillegg tilby arbeidslivsfaget.

Tabellen nedenfor viser fordelingen av elever på de ulike språklige valgene ved de tre skolene inneværende skoleår.

Skole	Fag	Antall elever per trinn			Totalt
		8.	9.	10.	
Stadsbygd	Tysk	9	11	4	24
	Spansk	9	4	8	21
	Fordypning språk/matematikk	0	0	0	0
	Arbeidslivsfag	11	19	13	43
Vanvikan	Tysk	8	11	10	29
	Engelsk fordypning	7	3	5	15
	Arbeidslivsfag	0	0	0	0
Åsly	Tysk	10	10	18	38
	Spansk	23	11	7	41
	Fordypning språk/matematikk	0	0	0	0
	Arbeidslivsfag	15	23	24	62

Kilde: www.GSI.udir.no. Tall for skoleåret 2017/2018

Det er ikke lett for skolene å ha tilstrekkelige ressurser til å tilby de språkvalgene som forskriften krever, og samtidig gi tilbud om arbeidslivsfag. Arbeidslivsfaget viser seg å være svært populært på de skolene som tilbyr det (se nærmere omtale av arbeidslivsfaget nedenfor). På små skoler blir det svært små grupper hvis årskullene skal deles i tre grupper. På skoler med små elevkull kan man kompensere ved å slå sammen trinnene, og f. eks. tilby fremmedspråk, fordypning eller arbeidslivsfag til aldersblanda grupper. Dette er imidlertid en svært krevende løsning for den som skal gi elevene opplæring i tysk og spansk.

På Stadsbygd og Åsly tilbyr man elevene språklig fordypning, som forskriften krever, men oppfordrer de elevene som ikke velger fremmedspråk, å ta arbeidslivsfag. Det er derfor mange år siden fordypning er gjennomført som fag ved Åsly skole. Vanvikan tilbyr språklig fordypning i engelsk, men gir ikke tilbud om arbeidslivsfag. Det sier seg selv at jo større ungdomstrinn skolen har, jo større er muligheten for å gi elevene et språkvalg/arbeidslivsfag som svarer til deres interesser og behov.

6.3.2 Litt mer om arbeidslivsfaget

Arbeidslivsfaget skal bidra til at elever på ungdomstrinnet får kjennskap til fag- og yrkesopplæring gjennom erfaring med arbeidsoppgaver hentet fra forskjellige yrker som produserer tjenester og produkter. Elevene skal erfare hvilke krav som stilles til yrkesutøvelse og til yrkesutøvere. Opplæringen skal legge grunnlag for gode arbeidsvaner og fremme evne til samarbeid. Elevene skal gjennomføre arbeidsoppdrag fra planlegging til ferdigstilling av tjenester og produkter. Arbeidslivsfag skal stimulere elevenes interesser og gi motivasjon, arbeidsglede og opplevelse av mestring.

Faget skal bidra til at elevene utvikler selvstendighet, evne til samarbeid, serviceinnstilling, og at de ser betydningen av entreprenørskap og kreativitet. Opplæringen skal tilby praktisk arbeid med oppgaver fra yrkesfaglige utdanningsprogrammer tilpasset ungdomstrinnet. Dette skal ses i sammenheng med arbeidslivets oppgaver og plikter, og kan foregå i samarbeid med fagmiljøer i

videregående skoler eller lokalt arbeidsliv. Det skal legges til rette for bruk av varierte arbeidsformer med relevante materialer, metoder, redskaper og teknikker i et trygt arbeidsmiljø.

For å kunne gi et godt tilbud til elevene i arbeidslivsfaget, er det en fordel med en allsidig sammensetning av lærerkollegiet. Lærere med bakgrunn fra yrkeslivet utenfor skoleverket kan ha de beste forutsetninger for å gjøre dette faget relevant og motiverende for elevene. Det er også en fordel om skolen har et nært samarbeid med fagmiljøet ved videregående skole. Stadsbygd og Åsly skole kom tidlig med et nasjonalt utviklingsarbeid for å etablere arbeidslivsfaget i norsk skole. Erfaringene med arbeidslivsfaget har vært veldig gode. I drift og utvikling av arbeidslivsfaget har Åsly skole har stor nytte av fagmiljøet ved Rissa videregående skole.

6.3.3 Valgfag

Forskrift til opplæringsloven regulerer elevenes valgfag på ungdomstrinnet, se [§ 1-14](#). Her står det at elevene på ungdomstrinnet skal ha opplæring i valgfag fra 8. årstrinn. Elevene kan ha samme valgfag på flere trinn, eller de kan velge nytt valgfag hvert år.

Skoleeier **plikter** å sette i gang **minst to** ulike valgfag per skoleår ved hver skole. Skoleeieren avgjør hvilke valgfag elevene skal få tilbud om, og hvordan dette skal organiseres. Per i dag er det utarbeidet læreplaner for femten valgfag, og skolene må holde seg til disse valgfagene:

- Demokrati i praksis.
- Design og redesign.
- Forskning i praksis.
- Fysisk aktivitet og helse.
- Innsats for andre.
- Internasjonalt samarbeid.
- Levende kulturarv.
- Medier og informasjon.
- Natur, miljø og friluftsliv.
- Produksjon av varer og tjenester.
- Programmering valgfag.
- Reiseliv.
- Sal og scene.
- Teknologi i praksis.
- Trafikk.



Tabellen nedenfor viser fordelingen av elever på de ulike språklige valgene ved de tre skolene inneværende skoleår.

Skole	Fag	Antall elever per trinn			Totalt
		8.	9.	10.	
Stadsbygd	Design og redesign	6	8	1	15
	Fysisk aktivitet og helse	9	18	4	31
	Innsats for andre	12	3	3	18
	Programmering valgfag	2	5	6	13
	Trafikk	0	0	11	11
Vanvikan	Fysisk aktivitet og helse	11	11	14	36
	Innsats for andre	4	3	1	8
Åsly	Forskning i praksis	10	6	9	25
	Fysisk aktivitet og helse	17	12	13	42
	Innsats for andre	6	16	16	38
	Sal og scene	15	10	11	36

Kilde: www.GSI.udir.no. Tall for skoleåret 2017/2018.

Vi ser av tabellen over at det er forskjell på de valgmulighetene ungdomstrinnselevne har ved de tre skolene i dag.

Stadsbygd skole organiserer opplæringen slik at de 88 elevene får mulighet til å velge mellom fem ulike valgfag. Åsly skole har konsentrert seg om fire fag, mens de 44 elevene ved Vanvikan skole inneværende skoleår har opplæring i to valgfag (mot tre fag to foregående skoleår).

Skoler med en viss størrelse på ungdomstrinnet og et allsidig sammensatt lærerkollegium, har de beste mulighetene for å gi elevene et variert og godt tilbud om valgfag, som svarer til elevenes interesser og behov. For de aller fleste elever virker det svært motiverende å kunne velge hvilke fag man skal ha på timeplanen. Dette gjelder både for språklige valg/arbeidslivsfag og for valgfagene. Det er derfor av stor betydning at vi rigger skoler som er i stand til å gi elevene valgmuligheter slik at vi kan møte interessene deres.

6.4 Profesjonalisering og tilgjengelighet i tjenestetilbudet

Som omtalt i kapittel 5, kan det være mulig å spare noen ressurser i administrasjonen av store skoler i forhold til små. Det er imidlertid relativt marginale innsparinger. Det som er viktigere å fokusere på, er de mulighetene vi har til å få større profesjonalitet i skolenes spesialfunksjoner og hjelpetjenester når skolene vokser. Og i stedet for å holde seg på lovens minimum og spare inn noen stillingsprosenter, kan en sammenslåing av ungdomstrinnene fra to eller flere skoler, åpne opp for at kommunen kan legge inn noen ekstra ressurser i stillingene som karriereveileder og rådgiver, sosiallærer, spesialpedagogisk koordinator og veileder og skolehelsetjeneste på ungdomsskolen. Dette er viktige tjenester for elevene. En større grad av profesjonalisering av disse tjenestene og en større tilgjengelighet til tjenestene, vil ha stor betydning for kvaliteten på det tilbudet elevene får. Det vil også bety en stor avlastning for øvrige ansatte på skolen når disse tjenestene ivaretas på en god måte på skolen.

7 Konklusjon

Styringsgruppa har vært tydelige på at utredningen skal sendes ut på høring med prosjektgruppas og styringsgruppas foreløpige anbefaling om hvilken ungdomstrinnstruktur man mener at kommunen vil være best tjent med. Styringsgruppa mener at det er riktig å gi til kjenne sin foreløpige anbefaling allerede i det rapporten legges ut på høring, slik at alle som ønsker å komme med skriftlige uttalelser i saken, er kjent med styringsgruppas standpunkt.

7.1 Prosjektgruppas foreløpige anbefaling

Det er mange hensyn som skal veies opp mot hverandre i denne saken. Det er i tillegg et forvanskende element at vi per 1. februar 2018 fortsatt ikke vet hvor Trøndelag fylkeskommune vedtar at den videregående skolen i Indre Fosen skal plasseres. Prosjektgruppa har på nåværende tidspunkt slik anbefaling:

1. Etter en helhetsvurdering mener prosjektgruppa at det alternativet som ut fra pedagogiske, samfunnsmessige og økonomiske grunner er det beste for Indre Fosen kommune i framtida, er **alternativ d**. Dette alternativet innebærer at man samler ungdomstrinnene fra Stadsbygd, Vanvikan og Åsly på Åsly skole i Rissa sentrum. Dette valget begrunnes slik:
 - a. Vi får en ungdomsskole med ca. 90 elever per årstrinn. Dette er en god kullstørrelse i forhold til deling i ulike typer undervisningsgrupper.
 - b. Elevene vil ha et stort tilfang av medelever, og sjansen for å finne klassekamerater og voksne som en kan utvikle gode og nære relasjoner med, vil øke.
 - c. Elevenes valgmuligheter vil være store i språkfag, arbeidslivsfag og valgfag.
 - d. Det blir et stort og bredt fagmiljø for det pedagogiske personalet, med rundt 40 lærere på ungdomstrinnet. Det vil være lettere å rekruttere nye lærere til en skole med et stort og mangfoldig fagmiljø.
 - e. Ungdomsskolen blir stor nok til at en kan få en stor grad av profesjonalisering av viktige funksjoner i skolen, slik som karriereveileder/rådgiver, sosiallærer og koordinator av det spesialpedagogiske arbeidet på skolen. Tilbudet om skolehelsetjeneste vil kunne økes opp til et tilfredsstillende nivå.
 - f. Åsly skole har gode fasiliteter som kulturhus. Disse vil ungdomstrinnselevne nyte godt av. Blant annet huser Åsly skole kommunens hovedbibliotek, og har en flott kultursal som vil kunne romme hele det nye ungdomstrinnet. Skolen har også et auditorium med plass til 90 elever. Dette kan romme et helt årstrinn på ungdomsskolen.
 - g. Mulighetsstudien utarbeidet av Eggen Arkitekter AS viser at det er mulig å utvide ungdomstrinnets størrelse, uten at dette vil gå på bekostning av skolens særpreg og gode bygningsmessige kvaliteter. Selv om det i mulighetsstudien er regnet inn et meget romslig areal for å gi plass til en fordobling av antall ungdomstrinnselever, er dette det rimeligste utbyggingsalternativet.
 - h. Plassering av en stor ungdomsskole i kommunesenteret gir lett tilgang til et rikt og variert nærings- og samfunnsliv.
 - i. Åsly har store utearealer og gode utendørs idrettsanlegg. Det er god kapasitet i Rissahallen og den nye basishallen.
 - j. Det mangler svømmebasseng i Rissa sentrum. Dette er en ulempe ved alternativ d.
 - k. Skyssbehovet og skyssutgiftene blir størst med dette alternativet, i og med at 81 prosent av ungdomstrinnselevne vil være avhengige av skyss til skolen. Dette er en ulempe, både økonomisk og sett i et folkehelseperspektiv. Til sammenlikning vil

antall ungdomstrinnselever som trenger skyss med alternativ a, være 49 prosent.
Tilsvarende tall for alternativ c1 er 59 prosent og for alternativ c2 71 prosent.

- I. Skolen havner ikke i samme bygd som videregående skole når ny videregående skole trolig bygges i Vanvikan. Dette er en ulempe ved alternativ d.

7.2 Oppvekstutvalgets foreløpige anbefaling

(Settes inn etter møtet i Oppvekstutvalget 1. februar 2018.)

8 Vedlegg

8.1 Kostnadsberegninger alternativ a, c1 og c2.

		Elever	m2 NTO per elev	Sum m2 NTO	SUM m2 BTA. B/N =	Passivhus Massivtre, Høy standard
	Pris pr. m2 eks. mva:				1,38	30 000
1	Vanvikan barneskole	119	14,0	1 596	2 202	68 972 400
2	Vanvikan b&u-skole med dagens grenser	163	13,0	2 067	2 852	87 726 600
3	Vanvikan b&u-skole med dagens grenser, + 88 ekstra elever.	251	11,5	2 875	3 968	119 501 100
4	Stadsbygd barneskole	180	11,0	2 112	2 915	81 972 000
5	Stadsbygd b&u-skole med dagens grenser	268	12,0	3 396	4 686	133 142 400
6	Stadsbygd b&u-skole med 44 ekstra u-elever	312	11,5	3 772	5 205	148 543 200

Forutsetninger for pris pr. m²:

Nybygg; TEK17.

Gym i nærliggende idrettshall

Spesialrom barneskole: Kunst&håndverk, Mat&helse, Musikk

Spesialrom b&u-skole: Kunst&håndverk, Mat&helse, Musikk, Naturfag

Inkludert:

Utomhusanlegg.

Rigg og drift.

Fast innredning.

Prosjektering, kontrahering, anbudsprosess, byggeledelse, oppfølging i byggetiden.

Ikke inkludert:

Kjøp av tomt.

Løst inventar, (Kr. 1.000 - 1.300 pr. m2, ikke gjenbruk).

Byggherrens interne administrasjon.

Eventuelle rivekostnader.

Kunst.

Brukerutstyr (digitale tavler, prosjektorer, o.l.) .

Uforutsette kostnader.

Trondheim 19.12.2017, justert for elevtall 18.01.2018

Arkitektene VIS-A-VIS

Jan-Vidar Monsen

8.2 Kostnadsberegning alternativ d

Jeg har snakket med Jan-Vidar, og han har redegjort for hva som inngår i nybyggpris kr 30.000/m².

Vi legger til grunn:

- Nybygg kr 30.000/m²
- Nytt teknisk loft i nybygg kr 20.000/m²
- Lett ombygging (omminnredning, noe vegger) kr 5.500/m²
- Delvis tung ombygging (konstruksjoner) kr 12.000/m²
- Innredning av uinnredet sokkelareal kr 19.000/m²

Alternativ C kommer da på kr. 52 mill. eks det Jan-Vidar har spesifisert er eks .

ALT C	Tilbygg sokkel	345			30 000	10 350 000
	Tilbygg 1. etasje	345			30 000	10 350 000
	Tilbygg 2. etasje	345			30 000	10 350 000
	Ombygging 1. etasje			560	5 500	3 080 000
	Ombygging 2. etasje			745	5 500	4 097 500
	Ventilasjonsrom i nybygg på loft	100			20 000	2 000 000
	Innredning kjeller		510		19 000	9 690 000
	Ombygging lagersoner			165	5 500	907 500
	Ombygging kantine		35	70	12 000	1 260 000
	sum	1 135	545	1 540		52 085 000

mvh Iver Corneil

Eggen Arkitekter AS